

Zielona biotechnologia w Europie

Warszawa, 05.02.2010 r

Stanowisko GBE Polska w sprawie projektu ustawy *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych* z dnia 24 lipca 2009 r.

Sz. P.

**Leszek Korzeniowski
Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
oraz**

**Marek Kuchciński
Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów
Naturalnych i Leśnictwa
Sejmu RP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

GBE Polska będąca reprezentacją przemysłu biotechnologicznego, działającą na rzecz rozwoju nowoczesnych technologii w produkcji rolnej w Polsce popiera ideę nowoczesnej i wyczerpującej regulacji kwestii organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Potrzeba kompleksowej regulacji, dostosowującej polskie przepisy prawa do wymagań Unii Europejskiej, wskazującej zasady upowszechnienia upraw roślin transgenicznych, nie budzi wątpliwości i zasługuje na najwyższe poparcie. Biorąc pod uwagę znaczenie gospodarcze i społeczne tej regulacji, a w szczególności emocje, narosłe wobec samego problemu genetycznej modyfikacji organizmów i produkcji żywności z takich organizmów, niezbędne jest, aby ostateczna jej wersja była pełna, przemyślana i w możliwie najszerszym zakresie służyła eliminacji źródeł potencjalnych problemów.

GBE Polska w pełni popiera założenie dostosowania przepisów prawa krajowego do regulacji Wspólnotowych, dotyczących zasad uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych, a w szczególności określenia możliwych do spełniania i ekonomicznie opłacalnych zasad koegzystencji tego rodzaju upraw z uprawami konwencjonalnymi oraz ekologicznymi.

Projekt ustawy „Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych” uwzględnił pewne uwagi zgłoszone w procesie konsultacji przez przemysł biotechnologiczny. Skład Komisji Do Spraw Organizmów Genetycznie Zmodyfikowanych (organu opiniodawczo – doradczego ministra właściwego ds. środowiska) został uzupełniony o przedstawicieli przedsiębiorstw związanych z biotechnologią i zrzeszeń producentów rolnych.

Nadal jednak projekt przewiduje szereg bardzo restrykcyjnych wymogów, których wprowadzenie może spowodować, że uprawa, wykorzystanie w przetwórstwie rolno-

spożywczym, obrót czy eksperymenty naukowe prowadzone z udziałem organizmów genetycznie zmodyfikowanych staną się praktycznie niemożliwe. Podstawowym ograniczeniem wobec inicjatywy podjęcia uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych bardzo szeroki katalog obowiązków nałożony na rolników.

Przemysł odnosi wrażenie, że intencją autorów projektu jest wyeliminowanie uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych, zamiast wprowadzenia racjonalnie i ekonomicznie uzasadnionych zasad koegzystencji, bez dyskryminowania określonych grup producentów rolnych.

Projekt aktu prawnego nakłada jednocześnie bardzo wysokie sankcje karne za niedotrzymanie obowiązków wskazanych w ustawie, niemających precedensu w żadnym innym obszarze działalności gospodarczej (przewidują odpowiedzialność osobistą prowadzącego działalność gospodarczą).

Art. 208. Kary pieniężne wynoszą:

1) w przypadku, o którym mowa w art. 206 pkt 7 – 5 000 zł za każdy rozpoczęty hektar uprawy;

2) w przypadkach, o których mowa w art. 207 pkt 6 i 18 – 21 – od 500 zł do 2 000 zł;

3) w przypadkach, o których mowa w art. 206 pkt 1 – 6, 8 i 9 oraz w art. 207 pkt 1 – 5 i 7 – 17 – od 5 000 zł do 25 000 zł.

Urządник państwowy w przypadku podjęcia błędnej decyzji w zakresie uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych pozostaje praktycznie bezkarny, natomiast przewidziany katalog kar może doprowadzić do ruiny każdego producenta rolnego.

Projektowane przepisy określają możliwość wprowadzenia arbitralnego zakazu uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych nie tylko przez ministra właściwego ds. rolnictwa, ale również przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa:

art. Art. 177. 1. Minister właściwemu ds. rolnictwa, w drodze rozporządzenia, czasowo ogranicza lub zakazuje uprawy odmiany rośliny genetycznie zmodyfikowanej, jeżeli: (...) zachodzi podejrzenie, że stanowi on zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt albo bezpieczeństwa środowiska.

2. w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rolnictwa może nakazać użytkownikom podjęcie określonych czynności, w tym wstrzymanie albo zakończenie uprawy, jeśli zachodzi podejrzenie zagrożenia dla zdrowia ludzi lub zwierząt albo bezpieczeństwa środowiska.

Art. 222 projektu ustawy wprowadza zmianę do ustawy o ochronie roślin w art. 81b.1. 3. wojewódzki inspektor może, w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się roślin genetycznie zmodyfikowanych na inne uprawy zakazać (...) w drodze decyzji administracyjnej, uprawy, siewu lub sadzenia określonych roślin na wyznaczonym obszarze.

Projekt nadaje bardzo szerokie kompetencje urzędnikom państwowym, jednak nie określa klarownych kryteriów wydawania stosowanych decyzji. Obawiamy się, że może to prowadzić do nadużyć przyznanych kompetencji administracyjnych kosztem producenta rolnego. Ponadto zapis ten wyraźnie narusza zasadę wyrażoną w art. 22 i 23 dyrektywy 2001/18/WE¹, określających w jakich przypadkach dopuszcza się zastosowanie przez kraj członkowski tzw. klauzuli ochronnej: *gdy na podstawie nowych danych naukowych istnieją uzasadnione*

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylająca dyrektywę Rady 90/220/EWG

podstawy, aby uważać, że dane GMO stanowi ryzyko dla zdrowia ludzkiego lub środowiska naturalnego.

Projekt ustawy nie przewiduje jednocześnie żadnej odpowiedzialności za straty materialne poniesione przez producentów rolnych, którzy dopełnili wszelkich obowiązków i rozpoczęli zgodną z prawem uprawę roślin genetycznie zmodyfikowanych, a w wyniku niezależnych od siebie przyczyn w drodze decyzji administracyjnej został wprowadzony zakaz uprawy.

Przemysł oczekuje po pierwsze określenia precyzyjnych i jasnych kryteriów możliwości wprowadzenia zakazu uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych oraz systemu odszkodowań dla rolników, których interesy wprowadzenie takiej decyzji narusza.

Zwracamy również uwagę na to, że środki podjęte dla zapewnienia współistnienia upraw nie powinny wykraczać poza to, co niezbędne, aby uniknąć przypadkowego występowania tych organizmów powyżej dopuszczalnych progów określonych w rozporządzeniu 1829/2003/WE. Poza tym należy uniknąć niepotrzebnych obciążeń dla zainteresowanych stron. Ewentualne restrykcyjne zapisy mogą zostać również zakwestionowane przez Komisję Europejską w procesie notyfikacji ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Przemysł biotechnologiczny nie może pogodzić się z sytuacją, w której ogranicza się jego funkcjonowanie, w oparciu jedynie o polityczne przesłanki, a nie dowody naukowe. Ocena bezpieczeństwa wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych w uprawie i produkcji żywności powinna należeć do świata nauki. Bardzo istotne jest, aby system prawa, a w szczególności nowa ustawa *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych*, został skonstruowany tak, aby pozwalał na nieskrępowane korzystanie z zatwierdzonych i pozytywnie ocenionych przez niezależnych ekspertów technologii rolniczych. Przemysł biotechnologiczny w Polsce oczekuje opracowania takich przepisów prawa, które przede wszystkim będą zgodne z prawodawstwem wspólnotowym, a ponadto umożliwią rolnikom uprawę roślin genetycznie modyfikowanych bez zbędnych obostrzeń, przy realnych do spełnienia warunkach koegzystencji, przetwórcom i producentom import surowców do produkcji pasz i żywności, a konsumentom zagwarantują prawo wyboru.

Firmy, będące pionierami w rozwoju biotechnologii rolniczej wyrażają nadzieję, że sytuacja prawna w Polsce ulegnie zmianie i prawo polskie nie będzie blokowało dostępu do zielonej biotechnologii zainteresowanym podmiotom. Oczekuje jednocześnie, że proces wprowadzania nowych technologii będzie postępował bardziej zdecydowanie, a władze polskie nie będą blokowały inicjatyw na poziomie Unii Europejskiej, ograniczając polskim rolnikom dostęp do nowoczesnych technologii.

Robert Gabarkiewicz
GBE Polska

www.gbepolska.pl

Adres do korespondencji:

02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 41 *budynek SATURN parter*

Tel: +48 602 414 973